

Tadqiqot UZ

**ЎЗБЕКИСТОН
ОЛИМЛАРИ ВА
ЁШЛАРИНИНГ
ИННОВАЦИОН
ИЛМИЙ-АМАЛИЙ
ТАДҚИҚОТЛАРИ
МАВЗУСИДАГИ КОНФЕРЕНЦИЯ
МАТЕРИАЛЛАРИ**

2021

- » Хуқуқий тадқиқотлар
- » Фалсафа ва ҳаёт соҳасидаги қарашлар
- » Тарих саҳифаларидағи изланишлар
- » Социология ва политологиянинг жамиятимизда тутган ўрни
- » Иқтисодиётда инновацияларнинг тутган ўрни
- » Филология фанларини ривожлантириш йўлидаги тадқиқотлар
- » Педагогика ва психология соҳаларидағи инновациялар
- » Маданият ва санъат соҳаларини ривожланиши
- » Архитектура ва дизайн йўналиши ривожланиши
- » Техника ва технология соҳасидаги инновациялар
- » Физика-математика фанлари ютуқлари
- » Биомедицина ва амалиёт соҳасидаги илмий изланишлар
- » Кимё фанлари ютуқлари
- » Биология ва экология соҳасидаги инновациялар
- » Агропроцессинг ривожланиш йўналишлари
- » Геология-минерология соҳасидаги инновациялар

CONFERENCES.UZ

30 NOYABR

№34

**"ЎЗБЕКИСТОНДА ИЛМИЙ-АМАЛИЙ ТАДҚИҚОТЛАР"
МАВЗУСИДАГИ РЕСПУБЛИКА 34-КҮП ТАРМОҚЛИ
ИЛМИЙ МАСОФАВИЙ ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦИЯ
МАТЕРИАЛЛАРИ
8-ҚИСМ**

**МАТЕРИАЛЫ РЕСПУБЛИКАНСКОЙ
34-МЕЖДИСЦИПЛИНАРНОЙ ДИСТАНЦИОННОЙ
ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦИИ НА ТЕМУ "НАУЧНО-
ПРАКТИЧЕСКИЕ ИССЛЕДОВАНИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ"
ЧАСТЬ-8**

**MATERIALS OF THE REPUBLICAN
34-MULTIDISCIPLINARY ONLINE DISTANCE
CONFERENCE ON "SCIENTIFIC AND PRACTICAL
RESEARCH IN UZBEKISTAN"
PART-8**

ТОШКЕНТ-2021

УУК 001 (062)
КБК 72я43

"Ўзбекистонда илмий-амалий тадқиқотлар" [Тошкент; 2021]

"Ўзбекистонда илмий-амалий тадқиқотлар" мавзусидаги республика 34-кўп тармоқли илмий масофавий онлайн конференция материаллари тўплами, 30 ноябрь 2021 йил. - Тошкент: «Tadqiqot», 2021. - 12 б.

Ушбу Республика-илмий онлайн конференция 2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналишлари бўйича Ҳаракатлар стратегиясида кўзда тутилган вазифа - илмий изланиш ютуқларини амалиётга жорий этиш йўли билан фан соҳаларини ривожлантиришга бағишиланган.

Ушбу Республика илмий конференцияси таълим соҳасида меҳнат қилиб келаётган профессор - ўқитувчи ва талаба-ўқувчилар томонидан тайёрланган илмий тезислар киритилган бўлиб, унда таълим тизимида илфор замонавий ютуқлар, натижалар, муаммолар, ечимини кутаётган вазифалар ва илм-фан тараққиётининг истиқболдаги режалари таҳлил қилинган конференцияси.

Масъул мухаррир: Файзиев Шохруд Фармонович, ю.ф.д., доцент.

1.Хуқуқий тадқиқотлар йўналиши

Профессор в.б.,ю.ф.н. Юсувалиева Раҳима (Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети)

2.Фалсафа ва ҳаёт соҳасидаги қарашлар

Доцент Норматова Дилдора Эсоналиевна(Фаргона давлат университети)

3.Тарих саҳифаларидағи изланишлар

Исмаилов Ҳусанбой Маҳаммадқосим ўғли (Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси хузуридаги Таълим сифатини назорат қилиш давлат инспекцияси)

4.Социология ва политологиянинг жамиятимизда тутган ўрни

Доцент Уринбоев Хошимжон Бунатович (Наманган мухандислик-қурилиш институти)

5.Давлат бошқаруви

Доцент Шакирова Шохида Юсуповна (Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети)

6.Журналистика

Тошбоева Барнохон Одилжоновна(Андижон давлат университети)

7.Филология фанларини ривожлантириш йўлидаги тадқиқотлар

Самигова Умида Хамидуллаевна (Тошкент вилоят халқ таълими ходимларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш худудий маркази)

8.Адабиёт

PhD Абдумажидова Дилдора Раҳматуллаевна (Тошкент Молия институти)

9.Иқтисодиётда инновацияларнинг тутган ўрни

Phd Воҳидова Меҳри Ҳасанова (Тошкент давлат шарқшунослик институти)

10.Педагогика ва психология соҳаларидағи инновациялар

Турсунназарова Эльвира Тахировна (Навоий вилоят ҳалқ таълими ходимларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш ҳудудий маркази)

11.Жисмоний тарбия ва спорт

Усмонова Дилфузахон Иброҳимовна (Жисмоний тарбия ва спорт университети)

12.Маданият ва санъат соҳаларини ривожлантириш

Тоштемиров Отабек Абидович (Фарғона политехника институти)

13.Архитектура ва дизайн йўналиши ривожланиши

Бобоҳонов Олтибой Раҳмонович (Сурхандарё вилояти техника филиали)

14.Тасвирий санъат ва дизайн

Доцент Чариеv Турсун Хуваевич (Ўзбекистон давлат консерваторияси)

15.Мусиқа ва ҳаёт

Доцент Чариеv Турсун Хуваевич (Ўзбекистон давлат консерваторияси)

16.Техника ва технология соҳасидаги инновациялар

Доцент Нормирзаев Абдуқаюм Раҳимбердиевич (Наманганд мухандислик-курилиш институти)

17.Физика-математика фанлари ютуқлари

Доцент Соҳадалиев Абдурашид Мамадалиевич (Наманганд мухандислик-технология институти)

18.Биомедицина ва амалиёт соҳасидаги илмий изланишлар

Т.Ф.д., доцент Маматова Нодира Мухтаровна (Тошкент давлат стоматология институти)

19.Фармацевтика

Жалилов Фазлиддин Содиқович, фарм.ф.н., доцент, Тошкент фармацевтика институти, Дори воситаларини стандартлаштириш ва сифат менежменти кафедраси мудири

20.Ветеринария

Жалилов Фазлиддин Содиқович, фарм.ф.н., доцент, Тошкент фармацевтика институти, Дори воситаларини стандартлаштириш ва сифат менежменти кафедраси мудири

21.Кимё фанлари ютуқлари

Рахмонова Доно Қаҳхоровна (Навоий вилояти табиий фанлар методисти)

22.Биология ва экология соҳасидаги инновациялар

Йўлдошев Лазиз Толивович (Бухоро давлат университети)

23.Агропроцессинг ривожланиш йўналишлари

Доцент Сувонов Боймурод Ўралович (Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш мухандислари институти)

24.Геология-минерология соҳасидаги инновациялар

Phd доцент Қаҳҳоров Ўқтам Абдурахимович (Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш мухандислари институти)

25.География

Йўлдошев Лазиз Толивович (Бухоро давлат университети)

Тўпламга киритилган тезислардаги маълумотларнинг хаққонийлиги ва иқтибосларнинг тўғрилигига муаллифлар масъулдор.

© Муаллифлар жамоаси

© Tadqiqot.uz

PageMaker\Верстка\Саҳифаловчи: Шахрам Файзиев

Контакт редакций научных журналов. tadqiqot.uz
ООО Tadqiqot, город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of tadqiqot.uz

Tadqiqot LLC The city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000

АДАБИЁТ

1. Qurbanova Mayjuda Hojiyevna

ADABIYOT DARSLARIDA XALQ OG`ZAKI IJODIDAN FOYDALANISH..... 7

2. Davronova Oltinoy Mardonovna

MAQOLLAR - INSONNNI TARBIYALAYDIGAN VOSITA..... 10

АДАБИЁТ

ADABIYOT DARSLARIDA XALQ OG`ZAKI IJODIDAN FOYDALANISH

Qurbanova Mavjuda Hojiyevna
Navoiy viloyati Qiziltepa tumani
2-maktab o`qituvchisi
Telefon:+99891 338-46-10
mavjudaqurbanova@mail.ru

Annotatsiya: Maqolada adabiyot darslarida mavzularni tushuntirishda xalq og`zaki ijodidan foydalanishning ahamiyati haqida so`z yuritilgan va mavzularga mos asotirlar, rivoyatlar berilgan

**Kalit so`zlar:** xalq og`zaki ijodi, asotir, rivoyat, avliyo, ilohiy, axloq-odob, ijodkorlik, jannah qushi.

Hozirgi davr olamini o`rganish bilish jarayonidagi ulkan taraqqiyot bilan alohida xususiyat kasb etadi. Hozirda tadqiqotchilar tomonidan ilm-u fanning yangidan-yangi sir-asrорlari kashf etilar ekan buning uchun xalqlarimizda uzoq o`tmishdan ma`naviy meros bo`lib kelayotgan asotirlar va rivoyatlarga murojaat qilish kerak. Binobarin faqat asotirlar va rivoyatlargagina emas balki, folklor asarlar, umuman xalq og`zaki ijodi ham bizni hozirgi kunda qiziqtirayotgan muammolarni tadqiq etishda juda qimmatli manba bo`lishi mumkin. Biz xalq og`zaki ijodidan har bir adabiyot darslarida foydalanishga harakat qilamiz.

VII sinfda A.Qodiriy haqida ma`lumot berib "Mehrobdan chayon" romanidan parcha o`qiganda romandagi ayyor timsol Abdurahmon domla, yoki 10-sinfda "O`tgan kunlar" romanidagi hasadgo`y Homid timsollari haqida fikr yuritayotganda "Jannah qushi" rivoyatini aytmay ilojimiz yo`q.

Qadim-qadim zamonlarda yaxshilar behishtda yomonlar do`zaxda yashaguvchi tomonlarda shunday ajoyib bir tamoyil bo`lgan ekan, jannahning darvozasida xudoning ishongan vakili, yani qizi-jannah qushi turar ekan. Xudo bu qushga joniga ishonganday ishonarkan. U ham otasining aytganlariga rioya qilib jannah darvozasidan biror noplari insonni ichkariga yo`latmas ekan. Badkirdorlar uyasi bo`lmish do`zax darvozasida esa xudoyi taolloning o`zi turar ekan. Bir kuni nimadir bo`lib xudoning ko`zi bir lahma ilinib mudrab qolibdi-yu, bir odamsifat maxluq do`zaxdan qochibdi. U jannah qushi yoniga boribdi, qush jannahga kiritmabdi. Odatda jannah qushi har yili ikkita tuxum qo`yib bola ochib, bularning biri halollik, biri go`zallik bo`lib dunyoga kelarkan. Alazmada maxluq kelib jannah qushining bitta tuxumini ilon tuxumiga almashtirib qo`yibdi. Shushu bo`libdi-yu jannah qushining nasli buzilibdi. Shunday qilib, yer yuzida asta -sekin do`zax-u jannah bandalari, yaxshi-yu yomon odamlar aralash-quralash bo`lib ketibdi. Bu holatdan bechora jannah qushi dunyoning eng chekka yurtlariga bosh olib chiqib ketibdi. Xudoyi taollomiz esa o`shandan beri qochoq maxluqni topolmay ovora emish. Jannah qushlarining qaysi biri o`z qizi, qaysisi ilon nasli ekanligini bilolmay hamon xunob ekan.

X sinfda A.Navoiy haqida ma`lumot berayotganda shoirning xalq oldidagi buyuk xizmatlari bayon etilgandan keyin shunday buyuk shoirning amalga oshmagani orzusi haqidagi rivoyatni keltirish maqsadga muvofiq bo`ladi.

Emishki, Ismoil Dabbos ismli kishi hajga otlanibdi. Yo`lda ketaturib Shayx Mo`min kulbasiga kiribdi.

- Yol bolsin, yigit, -debdi Shayx
- Hajga ketayapman, -debdi Ismoil
- Bu fikringdan qayt, -debdi Shayx

Ismoil Dabbos javob bermabdi. Buni ko'rgan Shayx:

- Ha , gapim yoqmadimi, darvesh ?
- Onang bormi? -deb so`radi Shayx
- Ha,-deb javob beribди Ismoil
- Men senga ellik marta piyoda hajga borganimning savobini beraman , sen menga onang ko`ngli shodligini bergin ,- debdi Shayx

Demak, onamiz ko`nglini biror ishimiz bilan quvontirsak, hajga borgan bilan barobar bo`larkanmiz. A.Navoiy ma`yus: «Onam hayot bo`lganlarida onam xizmatlarini bajarardim»-deb o`ksigandek bo`ldi –yu, lekin yana birdan ko`zları quvonchga to`lib: «Xalqimga xizmat qilsam, onamga xizmat qilgandek bo`lamon- ku!»- degan fikr uning o`ksik qalbiga dalda berandek bo`ldi.

A.Navoiyning «Hayrat-ul abror» dostonini o`qiyotganda asarga nom berilishi haqidagi quyidagi rivoyatdan foydalanish o`rinli.

Bir mamlakat podshosining sodiq quli bor ekan. Bir kuni ziyofat vaqtida ovqat tashiyotgan qulning oyog`i toshga toyib, qo`lidagi ovqat podshoning boshiga to`kilibdi.Bu holni ko`rgan ahli jamshiddagilar:- Podsho qulni o`limga buyuradi,- deb o`ylabdi.Podsho qulni butunlay ozod qilib yuboribdi.

Vazir :

- Ey podshohi olam , bir qoshiq qonimdan keching, bu qulning jazosi o`lim edi-ku, siz uni butunlay ozod qilib yubordingiz. Podsho:

- Qulni xijolat o`ldirdi, o`lgan kishini yana o`ldirib bo`ladimi ?

Bu gapni eshitgan bazmi jamshiddagilar nihoyatda hayratlanibdilar va A.Navoiy o`z dostoniga «Hayrat-ul abror» deb nom qo`yibdi, ya`ni «Yaxshi kishilarning hayratlanishi».

«Saddi Iskandariy» dostonini o`qiyotganda quyidagi rivoyatni unutmasligimiz kerak.«Men vafot etgandan keyin qabristonga olib borayotganda bir qo`limni tobudtan chiqarib qo`yinglar. Odamlar ko`rsinki, Iskandar shuncha mamlakatni egallab juda ko`p boylikka ega bo`lgani bilan u dunyoga hech narsa olib ketmaganini ko`rib qo`ysinlar. Tokim bu dunyoda mol-u davlatga mehr qo`ymasinlar» - deb Iskandar vasiyat qilgan ekan.

Xoja Ahmad Yassaviy hayoti va faoliyati bilan tanishayotganda ushbu rivoyat bizga qo`l keladi.

Muhammad Rasullulloh vafot etayotganda yaqin kishilarini to`plib: «Menden keyin islom dinini kelajak avlodga kim yetkazadi?». Shunda 300 yoshga to`lgan Arslonbobo «Men yetkazaman», -deb javob beridi. Arslonbobo avliyo kishi bo`lib 33 xil din bilan tanishib, shularning ichidan islom dinini tanlagan ekan. Oradan 500 yil o`tibdi. Sahrodan o`tib ketayotgan Arslonboboni uchratib qolgan 7 yoshli Ahmad Yassaviy «Omonatimni bering ustoz», - deb so`ragan ekan.

Arslonbobo haqida fikr yuritganimizda quyidagi rivoyatlardan foydalanamiz.

Dunyoda Arslonbobo nomli xislatli kishi o`tgan ekanlar. Arslonboboning bo`yi ikki-ikki yarim odamning bo`yiday ekan. Shu xislatli odam bir dam solish bilan daryo suvini orqaga oqizar ekan, yog`ayotgan yomg`irni to`xtatib, istasa havoga bulut chiqarib yomg`ir yog`dira olarekan. Arslonbobo- odamlarga yaxshilik qilib 900 yil yashabdilar. Arslonbobo kelib yashab qolgan, mo`jizalar ko`rsatib odamlar qoyil qoldirgan joy Arslonbobo deyiladigan bo`libdi. Bu kishi Ahmad Yassaviyning ustoz bo`lgan. Ahmad Yassaviyning ilohiyligi haqidagi quyidagi rivoyatdan foydalanilsa o`rinli bo`ladi.

Ahmad Yasaviyning ilohiylik kuchi 7 yoshidan namoyon bo`ladi. Mana shu rivoyat fikrimizni quvvatlaydi.

«Ahmad Yassaviyning ota-onasi Sayramuv bo`yida ekin ekip, dehqonchilik qilishar ekan. Bola Ahmad kun bo`yi dala kezib yurarkan. Bir kuni ota-onasi o`toq qilib toza qiynalibdilar. Shunda Ahmad egatga tushib olibdi-da, barmoqlari bilan sabzi ustini silab, «Begona chiq, yagona qol!»-deb ketaveribdi. Mo`jiza ro`y beribdi. Begona o`t alaf Ahmadning barmoqlariga ilashib chiqibdi, sabzipoyalar esa , egatda gurkirab qolaveribdi». Yassaviyning avliyoligi shundan boshlangan ekan. Ahmad Yassaviyning ilohiylik qudrati ko`zida bo`lganligini unutmasligimiz kerak.

Hozirgi kecha-kunduzda tinch-farovon hayot kechirayotgan xalqimiz orasida o`z foydasini o`ylab o`g`rlik qiladigan, hatto odam o`ldirishdan ham toymaydigan kishilar ham uchrab turibdi, balki shular biz yuqorida tanishib o`tgan rivoyatdagi ilon naslidan dunyoga kelgan kishilarga

to'g'ri kelar.

Dars davomida rivoyatlar orqali axloq-odob tarbiyasini berish amalga oshirilsa , ya'ni har bir o'qituvchi o'quvchilar ongiga ota-onaga , Vatanga, atrofdagilarga nisbatan mehr-oqibatli bo'lismeni , yoki to'g'ri so'zli bo'lismeni, kamtarinlik inson husni ekanligini , bu o'tkinchi dunyoda ochko'z bo'lmaslikni singdira olsa, dars samaradorligi oshadi, o'quvchilarning adabiyot faniga qiziquvchanligi ortadi. Bu o'qituvchining ijodkorligiga bog'liq.

Ilmdan yaxshiroq xazina bo'lmas,
Qo'lingdan kelguncha tera olsang bas.

Foydalanilgan adabiyotlar ro`yxati:

1. N.B.Rabg`uziy "Qissai Rabg`uziy" Toshkent 1990-yil
2. "Adabiyotshunoslik terminlar lug`ati" T.1970-yil
3. "O'zbek asotirlari va rivoyatlari" T. 1994-yil
4. Abu Tohirxo`ja Samariya"Meror" T. 1991-yil
5. M. Jo`rayev."El desa Navoiyni". T.1991-yil
6. Oygul Muhammadjiyan qizi"Jannat qushi" T.1992-yil
7. N.Mallayev "Alisher Navoiy va xalq og`zaki ijodi" T.2015-yil

MAQOLLAR - INSONNI TARBIYALAYDIGAN VOSITA

Davronova Oltinoy Mardonovna
Navoiy viloyati Qiziltepa tumani 34-maktab
Ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi
Telefon: +998 99 953 37 45

Annotatsiya: Ushbu maqolada xalq og`zaki ijodi turi hisoblanmish maqollar va ularning ibratli tomoni, maqollarning turi, kelib chiqishi, mavzusi, inson hayotidagi o`rni haqida ma`lumot beriladi.

**Kalit so`zlar:** xalq og`zaki ijodi, maqol, tarbiya, ibratli saboq, so`z ko`rki.

Xalq og`zaki ijodida tarbiyaviyligi bilan maqollarning o`rni beqiyosdir. Maqollar odamlarning hayoti va tur mush jarayonida to`plagan tajribalari, dunyoqarashi, o`zi yashab turgan ijtimoiy hayotga bo`lgan munosabati, o`tmish hayoti va uning ibratli saboqlarini, umid va orzularini ifodalaydi. So`z san`atining mahsuli sifatida maqollar ifodalananadi.

Alisher Navoiy o`zining ijodiy faoliyatida xalq og`zaki ijodini o`rganib, kishilar hayotida maqolning naqadar muhim ahamiyatga ega ekanligi haqida to`xtalib shunday baytni yozadi:

Kishiga necha mushkul hol,
Hikmatu aql anga erur halol.

Kimki bilay desang maqolin angla,
Asli bilay desang oni angla.

Maqol ota-bobolarimizning uzoq yillar davomida ko`rgan-kechirganlari, tajribalari asosida yuzaga kelgan xulosalaridir. Masalan, "Ona yurting omon bo`lsa, rangi ro`ying somon bo`lmas", – deymiz. Bu so`zlar zamirida vatanidan ayrilib, musofirlilikning achchiq alamlarini tortgan kishining, begona yurtlarda, notanish odamlar orasida vatansizlikdan rangi ro`yi somon bo`lgan kishning iztiroblari yotibdi. Yo bo`lmasa, "O`zgalar yurtida sulton bo`lguncha, o`z yurtingda cho`pon bo`l", – degan maqolni oling. Bu so`zlar zamirida ham katta hayotiy tajribalar mujassam. Beixtiyor shoh va shoir bobomiz Bobur Mirzo esga tushadi. Hindistondek katta mamlakatga podsholik qilgan kishi yurtdoshlari Andijondan qovun olib borganlarida yig`lagan edi. Haqiqatan ham, Vatan mehridan kuchli narsa dunyoda yo`q.

Ko`plab maqollarda ichki qofiya bo`ladi. Masalan, yuqoridagi ikki misolning birinchisida "omon" bilan "somon", ikkinchisida "sulton" bilan "cho`pon" o`zaro ohangdosh, ya`ni qofiyadoshdir. Shu jihatdan ular topishmoqlarga o`xshab ketadi. Masalan, "Pak-pakana bo`yi bor, yetti qavat to`ni bor", – desak, bu yerda ham "bo`yi" va "to`ni" so`zlar qofiyadosh. Shunga qaramay ,u maqol emas. Chunki unda xulosa yo`q. Hukm yo`q. Unda sirlilik bor. Unda hamma so`zlar bir narsani bekitishga qaratilgan. U narsaning belgilari berilyapti, xolos. Maqolda esa, aksincha, xulosa beriladi. Maqol inson nutqini bezaydi (xalqimizni "So`z ko`rki – maqol", deb bejiz aytilmagan), uning ta`sir kuchini oshiradi.

Maqolda mazmun aniq, xulosa tugal, ifoda ravon bo`lib, unda ibratli fikr aytildi. Bu fikr rad etib bo`lmaydigan hokum shaklida keltiriladi. Masalan, "Ona yurting – oltin beshiging", "Olim bo`lsang, olam seniki!" kabi maqollarni hech bir e`tirozsiz qabul qilamiz.

"Maqol so`zi arab tilidan olingen bo`lib, "so`z" degan ma`noni bildiradi. Uni otalar so`zi ham deydilar. Maqol she`riy shaklda ham bo`lishi mumkin. Masalan:

Oltovlon ola bo`lsa, Og`zidagin oldirar.
To`rtovlon tugal bo`lsa, Tepadagin endirar.

Bu maqol birlik, o`zaro ittifoqlik haqida. Bir kishining olti o`g`li bo`lsa-yu, ular bir-birlari bilan ahil bo`lmasa, og`zidagilarini oldiradi. Ular istagan odam xafa qilaverishi mumkin. To`rt aka-uka ahil bo`lsa, ular ko`p ish qila oladi. Ya`ni, ahillik bo`lsa, oz odam bilan ham katta ishlар qilishi mumkin. Ahillik bo`lmasa, ko`p ish bilan ham hech ish qila olmaysan. Bu – ma`nosi.

Ifodaga kelsak, "oltovlon", ko`pchilikni, "to`rtovlon" ozchilikni anglatyapti. "Ola bo`lmoq" noahillik, "tugal bo`lmoq" ahillikni bildirmoqda. "Og`zidagin oldirmoq" bor narsalarni boy deb berib qo`ymoq, "tepadagini endirmoq" qiyin, murakkab ishlarni ham osongina hal qilmoq ma`nolarini anglatyapti.

Maqollar xilma-xil mavzularda bo`lishi mumkin. Masalan, do`stlik, vatan, mehnat, ilm-hunar egallash, botirlik, saxovat,adolat va hokazo. Aziz farzand, xalq maqollari – boyligimiz. Ota-

bobolarimizning siz bilan qoldirgan xazinalaridan biridir. Ularni izlab toping, sevib o`rgananing. Kerak o`rinlarda foydalanishni odat qiling. Shunda ular butun umringiz davomida hamrohingiz bo`ladi. Har gapingizning salmog`i oshadi. Sermazmun, ta`sirchan, keskir bo`ladi.

Foydalilaniladigan adabiyotlar ro`yxati:

1. O`zbek xalq maqollari. Toshkent. 2003-yil.
2. S. Ahmedov, R. Qo`chqorov. Adabiyot. 5-sinf darsligi. Toshkent. 2020-yil.
3. Internet ma`lumotlari.

**"ЎЗБЕКИСТОНДА ИЛМИЙ-АМАЛИЙ ТАДҚИҚОТЛАР"
МАВЗУСИДАГИ РЕСПУБЛИКА 34-КҮП ТАРМОҚЛИ
ИЛМИЙ МАСОФАВИЙ ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦИЯ
МАТЕРИАЛЛАРИ**

(8-қисм)

Масъул мухаррир: Файзиев Шохруд Фармонович
Мусаҳҳих: Файзиев Фаррух Фармонович
Саҳифаловчи: Шахрам Файзиев

Эълон қилиш муддати: 30.11.2021

Контакт редакций научных журналов. tadqiqot.uz
ООО Tadqiqot, город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of tadqiqot.uz

Tadqiqot LLC The city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000